

Att.
Svendborg Kommune
Natur og Klima

Høringssvar vedr. revision handleplaner for Natura2000-områderne:

- Søer ved Tårup og Klintholm
- Skove og Søer syd for Brahetrolleborg (ikke omtalt i høringssvar)
- Sydfynske Øhav
- Rødme Svinehaver

DN Svendborg har følgende bemærkninger i forhold til de reviderede planer

Habitatområde 241, Rødme Svinehaver

I Natura 2000 plejeplan 2016-21, anføres det at der generelt er udvikling mod god-høj naturtilstand for de lysåbne arealer i området. DN Svendborg er ikke enig i dette.

Det er nødvendigt at betragte området som bestående af mange forskellige delområder

Området består af mange delområder:

- Selve Svinehaverne, et overdrev fredet i 1939. Der er mange naturtyper. (Købt af staten + Svendborg kommune i 2013)
- Jord fra Bakkelundgård. (Købt af Fyns Amt i 2000, og derefter udlagt med varigt græs. Overført til staten i 2007) – en del er et gammelt overdrev med forekomst af 4 orkidéarter
- Skoven vest for området
- Den lille eng mod nord – er for tiden afgræsset tilstrækkeligt
- Jord fra Tørvelong 40, sidst pløjet i 1993, tilhørende Bodil Søgaard. Et vigtigt område med ny natur – f.eks. forekommer der nu 5 orkidéarter
- Jord fra gammel grusgrav syd for Spejderhytten.

Dette fremgår slet ikke af beskrivelsen, hvilket det bør for at sikre at der tages hensyn til den særegne natur i disse områder. Områderne fremstår i beskrivelsen derimod som en misforstået helhed.

Der er mange naturregistreringer (fx Novana) og plantesamfund er meget artsrige. Særlige arter: Guldblomme, orkideer, gul engmyre, svampe - især mange vokshatte.

Svinehaverne er sidst ryddet for krat i 2003. Siden er der foretaget klipninger hist og her, som oftest uden nødvendig, hurtig opfølgning med tilstrækkeligt antal græssende kvæg. Repræsentanter fra DN Svendborg har regelmæssigt færdedes i området siden 2008. For det meste er det blevet observeret at brombærkrattet breder sig ret uhindret. Dette fører på længere sigt til tab af biodiversitet.

Samtidig har afgræsning været meget forskellig, i visse perioder for intensiv og i andre for mangelfuld. Heste og kvæg græsser meget forskelligt, også afhængigt af årstider. I lange perioder har der ikke været afgræsning, især Bakkellundgård har været uden græsning i lang tid, så området i perioder har været nærmest utilgængeligt for gående.

Også skoven bliver utilgængelig på grund af voldsom vækst af brombær, også henover skovstien. Der er foretaget en nedklipping af omkring halvdelen af Svinehaverne i efteråret 2016, men uden fjernelse af rødder og uden efterfølgende afgræsning med robuste kreaturer. Afgræsningen er i det hele taget meget langt fra at være optimal. Ejeren af kreaturerne bor, så vidt DN Svendborg er orienteret, i Sønderjylland – hvilket kan være med til at hindre at afgræsningen sker tilstrækkeligt effektivt og med tilstrækkelig hensyntagen til naturtyperne.

Det betyder f.eks. at orkideernes og Guldblommernes blomstring reduceres. Desuden blev følsomme naturtyper som den lille højmosse, trampet ned i sommeren 2015, fordi en flok kvier gik på samme areal alt for længe.

Der er *delvist* ryddet krat i 2014 og 2016, uden systematisk og tilstrækkelig afgræsning med kvæg.

Der er derfor brug for handlinger:

- Rydning af uønsket krat på alle arealer. Det drejer sig om brombær, hvidtjørn (bortset fra enkelte buske med "timeglas-facon"), hyld, pil og birk. Det er vigtigt med opfølgende afgræsning, for at hindre nyvækst fra stubbe.
- Eng-brandbæger er indslæbt på alle græsarealer med græssende dyr. Der er behov for bortlugning.
- Der skal kratryddes under alle elektriske hegn.
- Der bør udarbejdes en plejeplan for skovområdet mod vest (urørt skov?), og tilgroede/væltede vildthejn bør ryddes.
- Rydning af gran på skråning ned til den lille eng
- Plan for anvendelse af areal med mislykket skovrejsning
- Der mangler skiltning fra Alpevej til officiel P-plads. Der er for nyligt opsat "Færdsel forbudt, undtagen ærindekørsel" fra Rødme siden.

Habitatområde 242 Thurø Rev

I plejeplanen (2. planperiode 2016-2021) nævnes blandt plejemål og plejetiltag understøttelse af naturlig hydrologi på strandengene (s.11). Plejeplanen omtaler også forekomsten af en lille, næringsrig sø og næringsfattige vandhuller. Disse ferske vandhuller ligger tæt op til Østerskov's sydlige kant i området med kalkoverdrev og er specielt interessante pga. forekomsten af visse arter padder og en rig flora. Vandtilførslen hertil sker fra små vandløb, som kommer inde fra skoven, og man må formode, at plejeplanen også har til hensigt at understøtte naturlig hydrologi i dette område, ligesom for strandengenes vedkommende.

Den umiddelbart tilgrænsende Østerskov bliver drevet efter ret så kontante forstmæssige principper med henblik på produktion af bl.a. træflis. Der er til det formål gravet meget dybe drængrøfter i skoven, med vandudledning gennem de østvendte skrænter til Storebælt, og hydrologien i skoven er således alt andet end naturlig.

Vi vil hermed udtrykke vores bekymring for, at den aktuelle tilstand i Østerskov påvirker naturtilstanden af de omtalte vandhuller i negativ retning og bekymring for, at de små vandløb fra skoven, som munder ud i kalkoverdrevet, også i sig selv bliver påvirket negativt. Ved vandhullerne er der forekomst af strandtudse og springfrø og ved og langs vandløbene er der en meget interessant flora med flere sjældne arter. Faktisk var det netop her, at den legendariske Skrueaks voksede, indtil den forsvandt i 1979.

Vi synes, at en form for konsekvensanalyse ifm. med dræningen af skoven trænger sig på, da meget tyder på, at der er forbindelse med hydrologien i skoven og i dele af det tilgrænsende og fredede Thurø Rev, hvor så meget bliver sat ind på at bevare og konsolidere naturtilstanden.

Østerskov er en såkaldt fælleskov, ejet af en lang række Thurø-boere. Forvaltning og drift af skoven er et emne der kunne bringes op ved den årlige generalforsamling. Men det ville være godt, hvis Naturstyrelsen deler vores synspunkter og bekymring på denne problematik og ville kunne agere på passende vis.

Desuden har DN Svendborg følgende kommentarer til habitatområde H102 – Klintholm:

Det fremgår af plejeplanen, at:

"En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg. Afgræsning i og omkring søerne sikrer optimale levevilkår for klokkefrø og stor vandsalamander, men græsningen kan samtidig øge søernes fosforindhold. I området prioriteres en optimering af levestederne for klokkefrø og stor vandsalamander på trods af en eventuel øgning af fosforindholdet i søerne."

DN Svendborg ønsker at det tydeliggøres, hvordan det konkret kan lade sig gøre at prioritere en optimering af levestederne på trods af en mulig øget tilførsel af P. Allerede nu er flere søer truet af at vokse til.

Ydermere har DN Svendborg disse kommentarer til plejeplaner for habitatområde H111 – Sydfynske Øhav:

Af plejeplanen fremgår det at:

"I handleplanen for 2010-2015 var vurderet et behov for pleje på ca. 880 ha. Der er indgået aftaler om afgræsning eller høslæt på omkring 44 % af det areal, som blev vurderet at have behov for pleje. Ud fra Natura 2000 basisanalyse 2016-21 kan det konstateres, at flere arealer (380 ha) i dag er afgræsset eller der tages slæt, uden indgåelse af plejeaftaler (pleje af græs- og naturarealer). Der er dog stadig godt 200 ha, som ifølge basisanalysen har behov for pleje (se tabel 3). Det må konstateres, at de frivillige tilskudsordninger ikke er tilstrækkelig attraktive til, at disse lodsejere indgår heri og bidrager til at gennemføre handleplanen som forudsat." (s. 9)

Og yderligere:

"Tilstanden i de eksisterende naturtyper fremgår af basisanalysen 2016-2021. Omkring halvdelen af arealet har en god-høj naturtilstand. De eksisterende naturtyper sikres og forbedres gennem drift og pleje (rydning, græsning og høslæt). Den konkrete indsats forventes – i lighed med 1. planperiode – i stort omfang gennemført ved, at lodsejerne søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktprogrammet. For nærmere information henvises til NaturErhvervstyrelsen og – for skovbevoksede arealer - til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning."

Ifølge:

"Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse". (s. 19), vil plejen fortsat opretholdes ved indgåelse af frivillige aftaler og ved ansøgninger om midler ved NaturErhvervstyrelsen.

DN Svendborg efterspørger i den forbindelse en klar plan for hvordan plejen vil blive udført i tilstrækkeligt omfang og hvem der tager sig af plejen af områderne, for så vidt at det ikke lykkedes i fuldt omfang at inddrage private lodsejere i plejedriften, som det, som beskrevet på s. 9, var tilfældet i planperiode 1. Også for det tilfældes skyld at det slet ikke lykkes at skaffe private lodsejere til opgaven.

I det hele taget ønsker DN Svendborg at tilsynet og plejen af Natura2000-områderne finder sted i tilstrækkeligt omfang til at sikre at naturtyper, og antallet af de arter som knytter sig hertil kan bevares, og i bedste fald forbedres ganske væsentligt. Dette er ikke lykkedes i tilstrækkelig grad i planperiode 1, hvorfor DN Svendborg ser frem til at hensynet til naturen får større vægt i den kommende planperiode. Dette også set i lyset af at Svendborg Kommune i Naturkapitalindekset, udarbejdet af institut for Bioscience, DCE, Aarhus Universitet, som beskriver hvor meget naturareal en kommune har, samt tilstanden af denne kun opnår 17 ud af 100 point mod et gennemsnit for kommunerne på 24 og et maksimalt indeks på 80. Dette skyldes blandt andet at over 60 procent af arealerne i Svendborg Kommune består af marker med meget lav naturværdi, men også at Svendborg Kommune har nogle naturområder med potentiel høj naturværdi, som ikke må forringes, da naturkapitalindekset så bliver endnu lavere. Disse omfatter bl.a. Natura2000-områderne, som alle bør være kendetegnet ved en høj naturtilstand, hvilket vil forbedre Naturkapitalindekset på trods af disse områders relativt lille areal. Naturkapitalindekset kommer på denne måde også til at afspejle, hvor meget kommunerne gør for at pleje og forbedre naturtilstanden i de naturmæssigt værdifulde områder.

DN Svendborg håber derfor at de nævnte anbefalinger i høringsvaret følges, hvilket utvivlsomt vil bidrage til en bedring af naturtilstanden i Natura2000-områderne.

Bedste hilsener

René Lund Chetronoch

Formand for DN Svendborg

rlc.dn.svendborg@gmail.com

27110544